

**DRUGA GIMNAZIJA SARAJEVO
IB MIDDLE YEARS PROGRAM**

**STUDIJSKA POSJETA TOSCANI - SVJETSKOJ KOLIJEVCI RENESANSE
IZVEDBENI PLAN I PROGRAM**

Autori:
Merima Mašić Gazić, prof.
Senada Bajrović, prof.
Tarik Hadžiahmetović, prof.

Sadržaj

1. OPĆI PODACI

- 1) Nositelji predviđenih sadržaja i aktivnosti
- 2) Nositelji pripreme studijske posjete
- 3) Stručni vođa studijske posjete
- 4) Planirani obuhvat učenika
- 5) Vremenski okvir
- 6) Putni pravci i odredište

2. OBLICI I SADRŽAJ ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

- 2.1. Opća načela
- 2.2. Specifična odgojno-obrazovna načela
- 2.3. Odgojno-obrazovni ciljevi
- 2.4. Zadaci
- 2.5. Sadržaj studijske posjete

3. OSTALI PODACI

- 3.1. Opis prijevoza, ugostiteljskih i drugih usluga
- 3.2. Odredbe o upravljanju rizicima realizacije
- 3.3. Planiranje cijena usluge odnosno finansijski okvir
- 3.4. Tehnička realizacija

1. OPĆI PODACI

- 1) Nositelji predviđenih sadržaja i aktivnosti:** Razrednice odjeljenja II_{1IB} i II_{2IB} prof. Senade Bajrović i Merime Mašić Gazić i koordinator IB Middle Years Programa (u daljem tekstu: nositelji predviđenih sadržaja i aktivnosti).
- 2) Nositelji pripreme studijske posjete:** Prema *Pravilniku o organizaciji i realizaciji izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja/logoravanja, društveno-korisnog rada, škole u prirodi i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u osnovnoj i srednjoj školi* (u daljem tekstu: Pravilnik), nositelji pripreme studijske posjete, uz nositelje predviđenih sadržaja i aktivnosti, su direktor i sekretar Škole i dva predstavnika Vijeća roditelja (u daljem tekstu: nositelji pripreme studijske posjete).
- 3) Stručni vođa studijske posjete:** Jednoglasni prijedlog nositelja predviđenih sadržaja i aktivnosti nastavnikom vijeću Druge gimnazije Sarajevo je da za stručnog vođu putovanja bude imenovana profesorica Merima Mašić Gazić kao idejni pokretač realizacije studijske posjete.
- 4) Planirani obuhvat učenika:** Učenici odjeljenja II_{1IB} i II_{2IB} koji se na dobrovoljnoj osnovi prijave za sudjelovanje u studijskoj posjeti - u skladu s Pravilnikom minimalno 23 učenika (60% učenika oba odjeljenja), a maksimalno 38 učenika (svi učenici).
- 5) Vremenski okvir:** Druga polovina aprila 2018. godine. Realizacija posjete je planirana za period od 15. aprila do 21. aprila, što znači da obuhvata pet nastavnih dana i dva dana vikenda.
- 6) Putni pravci i odredište:** Glavna destinacija studijske posjete je Toscana, regija bogata kulturno-historijskim naslijeđem iz perioda renesanse. Put se realizira modernim autobusom turističke kategorije na relaciji Sarajevo - Bosanski Brod - Zagreb - Trieste - Toscana - Zagreb - Bosanski Brod - Sarajevo. Pored četiri noćenja u mjestu Montecatini Terme, planirano je da prvo noćenje bude realizirano u Lido di Jesolu.

2. OBLICI I SADRŽAJ ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

2.1. Opća načela

Prilikom realizacije studijske posjete, Škola i nositelji predviđenih sadržaja i aktivnosti će se pridržavati osnovnih općih načela:

- a) načela zakonitosti koje se ogleda u obavezi da se cjelokupna studijska posjeta realizira u skladu s domaćim i međunarodnim zakonima.
- b) načela efikasnosti i ekonomičnosti usmjerenog ka efikasnom ostvarivanju prava i interesa učesnika sa što manje troškova i rizika.

- c) načela dobrovoljnosti koje se ogleda u pravu učenika, odnosno roditelja/staratelja da se samostalno i bez bilo kakvog vida pritiska, odluče za učešće u studijskoj posjeti.
- d) načela javnosti koje zainteresovanim subjektima koji podnesu zahtjev omogućuje transparentan uvid u postupak planiranja, organizacije i realizacije studijske posjete.

2.2. Specifična odgojno-obrazovna načela

Humanističko-razvojno načelo

Škola i gore imenovani nositelji aktivnosti će pri realizaciji ove studijske posjete raditi s ciljem osiguravanja zaštite najboljeg interesa učenika, voditi brigu usmjerenu ka dobrobiti njihovog fizičkog i mentalnog zdravlja i sigurnosti, uz humanistički pristup odgoju i obrazovanju uvažavajući stepen razvoja učenika.

Načelo profesionalne autonomije i stručne odgovornosti

Škola i gore navedeni nositelji aktivnosti, u skladu sa važećim propisima koji podrazumijevaju slobodu pedagoškog rada nastavnika u osmišljavanju i realizaciji svih oblika odgojno-obrazovnog rada, ovim Izvedbenim planom i programom predviđaju sadržaje i aktivnosti koje na osnovu svoje stručnosti smatraju najadekvatnijim i najkorisnijim za učenike tokom ovakvog vida posjete.

Načelo uzajamne povezanosti

Sljedeći ovo načelo, nositelji aktivnosti predviđene sadržaje povezuju s nastavnim planom i programom koji se realizira u učionici, a odnosi se ponajprije na književnost i historiju, ali i druge umjetnosti, kao što su likovna ili muzička.

2.3. Odgojno-obrazovni ciljevi

Opći ciljevi

Ova studijska posjeta se realizira na temelju odgojno-obrazovnih ciljeva.

Odgojni ciljevi su usmjereni na stjecanje vrlina i pozitivnih navika, na razvijanje valjanih moralnih shvatanja i usvajanja normi kulturnog ponašanja, a prvenstveno utječu na voljnu aktivnost učenika, snaže je vrlinama i usmjeravaju prema društveno korisnim djelatnostima i plemenitom postupanju.

Obrazovni ciljevi se ostvaruju usvajanjem svih onih sadržaja oblika odgojno-obrazovnog rada, koji zahtijevaju izučavanje, razumijevanje i pamćenje, a odnose se na sticanje znanja pomoću raznih metoda i podsticanja slobodnih aktivnosti učenika.

Odgojni i obrazovni ciljevi se međusobno uslovljavaju i zajednički ostvaruju. Odgoj ima snažnu obrazovnu funkciju, a obrazovanje značajnu odgojnu funkciju.

Specifični ciljevi

Studijska posjeta se u svojoj realizaciji fokusira i na sljedeće specifične ciljeve:

- 1) upoznavanje sa prirodno-geografskim obilježjima i historijskim znamenitostima Italije kao krajnje destinacije studijske posjete i to u kontekstu tekovina renesanse koja je u Firenzi i Toscani doživjela svoj procvat i vrhunac, ali i u kontekstu uloge Triestea, kao glavne luke i značajnog kulturno-privrednog središta Austro-Ugarske monarhije u XIX stoljeću.
- 2) stjecanje znanja o kulturnom naslijeđu, obrazovnim i privrednim dostignućima koja su u vezi sa djelatnošću škole
- 3) posjetu spomenicima svjetske kulture,

2.4. Zadaci

Studijska posjeta Italiji se fokusira na opće i specifične zadatke.

Opći zadaci su:

- a) materijalni (sticanje znanja, vještina i navika),
- b) odgojni (svestran odgoj) i
- c) formalni (fizički i psihički razvoj).

Specifični zadaci su:

- a) upoznavanje načina života i rada stanovnika pojedinih krajeva,
- b) razvijanje pozitivnog odnosa prema:
  - i. kulturnim i estetskim vrijednostima,
  - ii. kulturno-historijskom naslijeđu od svjetskog značaja.
- c) podsticanje i ispoljavanje pozitivnih emocionalnih doživljaja,
- d) upoznavanje sa naučnim, tehničkim i tehnološkim dostignućima iz oblasti koja je destinacija studijske posjete.

2.5. Sadržaj studijske posjete

Gore navedeni ciljevi i zadaci će biti ostvareni kroz sljedeće sadržaje:

Posjeta prijestolnici renesanse podrazumijevala bi predavanja i obilazak renesansnog kulturno-historijskog naslijeđa. Prema podacima UNESCO-a, oko 60% ukupnog registriranog kulturnog naslijeđa svijeta se nalazi u Italiji, a od toga polovina u Firenci. To je grad u kome su radili Brunelleschi, Leonardo, Michelangelo, Dante, Machiavelli, Gallileo i mnogi drugi umjetnici, naučnici i pjesnici čija je slava dosegla i zadržala svjetske razmjere. Planiran je obilazak kompleksa Santa Maria del Fiore (Duomo), kuće i muzeja Dantea Alighierija, značajnih mjesta koja se spominju u renesansnoj literaturi i biografijama renesansnih autora koji se izučavaju prema Nastavnom planu i programu, Piazza della Signoria kao glavnog političkog središta nekadašnje Firentinske republike,

Palate Vecchio, mosta Vecchio, galerije Uffizzi, Loggie dei Lanzi, gdje je smještena statua Perseja kako drži Meduzinu glavu u ruci, te nekoliko gradskih palata, Palate Pitti sa vrtom Boboli, Crkve Santa Croce, u kojoj su sahranjeni poznati italijanski umjetnici, Trga Michelangelo i mnogih drugih mjesta čija monumetalnost građevina, ljepota i nedvosmisleni talent ljudi koji su gradili historiju na svakoga moraju ostaviti dubok utisak i osjećaj divljenja.

Posjeta Triesteu uključuje posjetu najznčajnijim znamenitostima ovog grada: Piazza di Unita di Italia, Ponte Rosso, Teatro Romano, Corso Italia, Tempio di San Spiridone. Studijska posjeta kao dodatne opcije, ovisno o interesovanju učenika prilikom prijave za sudjelovanje u istoj, uključuje moguće posjete Pisi, Ravenni ili Parku Cinque Terre.

Zacrtani odgojno-obrazovni ciljevi i zadaci bi bili ostvareni kroz niz predavanja, posjeta, obilazaka i diskusija.

3. OSTALI PODACI

3.1. Opis prijevoza, ugostiteljskih i drugih usluga

Putovanje zauzima značajno mjesto u realizaciji studijske posjete te u tom smislu postoji obaveza osiguravanja uvjeta za sigurno i udobno putovanje sudionika posjete. Sigurno putovanje, podrazumijeva obavezu odabrane agencije (u nastavku testa: Agencija) da koristi samo ona prijevozna sredstva (vlastita prijevozna sredstva ili prijevozna sredstva u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica koja su registrirana za obavljanje djelatnosti prijevoza putnika) u kojima su putnici i prtljag osigurani (putničko i zdravstveno osiguranje). Pri realizaciji putovanja moraju se koristiti autobusi odgovarajuće starosti, tehnički ispravni i pregledani, pod uslovom da njima upravljaju lica koja ispunjavaju zahtjeve u pogledu profesionalne obučenosti i kompetentnosti i za koja agencija školi dostavi pisane dokaze o psihofizičkoj sposobnosti za upravljanje autobusom. Zahtjevi u pogledu starosti autobusa (kao najčešće korištenog sredstva za prijevoz učenika) su da za putovanje izvan Bosne i Hercegovine moraju se koristiti autobusi koji nisu stariji od deset godina. Zahtjevi u pogledu tehničke ispravnosti autobusa podrazumijevaju obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o tehničkim pregledima autobusa koji se koriste za putovanje (redovni tehnički pregledi u posljednjih šest mjeseci i tehnički pregled obavljen ne ranije od pet dana prije putovanja). Zahtjevi u pogledu udobnosti podrazumijevaju obavezu agencije i škole da osiguraju potreban broj sjedišta u autobusu. Direktor škole ima obavezu obustave početka putovanja, ako nisu ispunjeni svi uvjeti, te ako utvrdi da prijevozno sredstvo nema dokaze o ispunjavanju navedenih uslova u pogledu tehničke ispravnosti, potrebnog broja sjedišta i odgovarajuće udobnosti, kao i u slučaju kada je očigledno da je vozač u takvom psiho-fizičkom stanju da nije sposoban sigurno upravljati vozilom (alkoholiziranost, umor,

bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje) o čemu će obavijestiti odgovorno lice agencije.

Minimalni zahtjevi pri pružanju ugostiteljskih usluga podrazumijevaju ugostiteljske usluge u realizaciji studijske posjete, koje predstavljaju bitan segment za kvalitetnu realizaciju, te je, u tom smislu, obaveza škole da, prilikom ugovaranja putovanja upravlja eventualnim rizicima smještaja odnosno prehrane, te obezbijedi uslove za siguran i udoban boravak i prehranu učenika. Također, minimalni zahtjevi pri pružanju ugostiteljskih usluga podrazumijevaju usluge pravnih lica (koji ispunjavaju uslove za bavljenje ugostiteljskom djelatnošću) u svrhu pripremanja hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i posluživanje pića i napitaka u objektu i izvan objekta, te pružanja smještaja u objektima na način predviđen zakonom i propisima koji uređuju tu oblast.

Siguran boravak, podrazumijeva obavezu Agencije da koristi samo one smještajne i ugostiteljske objekte koji zadovoljavaju određene standarde u smislu kvaliteta usluga smještaja, prehrane i posluživanja napitaka, sa posebnim osvrtnom na visok kvalitet ispunjenosti sanitarno-higijenskih i zdravstvenih zahtjeva u pogledu pripremanja hrane i napitaka i smještajnih sadržaja. Ugodan boravak, podrazumijeva obavezu Agencije da osigura, te pravo i obavezu škole da zahtijeva, prije realizacije putovanja dostavljanje pisanih dokaza o kvalitetu smještajnih i ugostiteljskih usluga objekata (kategorizacija objekta), u kojima je planiran smještaj i ishrana učenika (posluživanje hrane/napitaka u objektu i u prijevoznom sredstvu), u toku realizacije određenog oblika odgojno-obrazovnog rada. Učenici ne mogu biti posjetioci objekata i ustanova, te korisnici smještajnih i ugostiteljskih objekata koji u svojim sadržajima nude usluge suprotne načelima i ciljevima odgojno-obrazovnog rada (učenici ne mogu biti posjetioci predstava odnosno korisnici usluga smještajnih/ugostiteljskih objekata koji prikazuju/pružaju sadržaje neprimjerene uzrastu odnosno psiho-fizičkom razvoju djeteta/učenika). Škola je obavezna, prilikom ugovaranja, zahtijevati od Agencije da osigura postupanje odgovornih lica u smještajnim i ugostiteljskim objektima (u svim oblicima odgojno-obrazovnog rada koji uključuju pružanje tih usluga) u smislu zabrane posluživanja alkoholnih pića i drugih opijata učenicima, te posjete sobama drugih lica koja se ne nalaze na spisku učenika (spisak dostavlja Agencija i škola) određenog oblika odgojno-obrazovnog rada.

3.2. Odredbe o upravljanju rizicima realizacije

Preventivno postupanje predstavlja niz planskih aktivnosti usmjerenih na povećanje sigurnosti svih sudionika uključenih u studijsko posjetom, a ogleda se u:

- a. pravovremenom upoznavanju roditelja/staratelja učenika sa studijskom posjetom koja je planirana Godišnjim programom rada škole;
- b. pribavljanjem pismene saglasnosti roditelja/staratelja kojim se prihvataju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika u studijskoj posjeti;

- c. planskom upoznavanju učenika i roditelja/staratelja sa etičkim kodeksom (društveno prihvatljiva pravila ponašanja), na časovima odjeljenske zajednice, odnosno na roditeljskim sastancima;
- d. upoznavanju učenika sa pravilima sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva i svih oblika nasilja sa posebnim osvrtom na vršnjačko nasilje;
- e. zaštitnim mjerama od odlaska učenika na neprikladna mjesta;
- f. obavezi škole da pored voditelja putovanja, odredi i po jednog pratioca zaposlenika škole na najmanje 15 a najviše 20 učenika;
- g. obavezi roditelja/staratelja da blagovremeno upoznaju nositelje aktivnosti organizacije i realizacije studijske posjete o zdravstvenom stanju i sklonostima njihove djece, odnosno učenika;
- h. obavezi škole i Agencije da osiguraju visok kvalitet usluga prijevoza, smještaja, ishrane te drugih usluga u sklopu turističkog paket/aranžmana;
- i. obavezi da sa svim učenicima ugovori putničko i zdravstveno osiguranje, i
- j. obavezi upoznavanja svih sudionika sa preporukama Ministarstva zdravstva o postupanju u slučajevima da dođe do razboljevanja učenika u toku putovanja i boravka u turističkom mjestu.

3.3. Planiranje cijena usluge odnosno finansijski okvir

Okvirna cijena studijske posjete koja uključuje prijevoz i smještaj učenika s doručkom je do 500 KM. Dodatni fakultativni izleti nisu uključeni u cijenu.

Izuzetno je poželjno da Druga gimnazija Sarajevo iz svojih vlastitih prihoda koji se ostvaruju po osnovu plaćanja školarine za učenike koji pohađaju IB Middle Years Program izdvoji određena sredstva za realizaciju fakultativnih aktivnosti edukativnog karaktera, kao što su pojeste muzejima ili galerijama. Tačan finansijski okvir koji se odnosi na ovu stavku bi bio poznat nakon konačnog odabira muzeja ili galerija koje bi učenici posjetili.

3.4. Tehnička realizacija

Tehnička priprema podrazumijeva radnje organizacije i realizacije, a naročito:

- a. odabir najpovoljnije ponude, shodno Zakonu o javnim nabavkama, izvršit će se konkurentskim zahtjevom najmanje tri ponude;
- b. stalne konsultacije sa roditeljima koji finansiraju realizaciju studijske posjete;
- c. usaglašavanje Izvedbenog plana i programa sa cijenama Agencije, programom putovanja te općim uslovima putovanja;
- d. usaglašavanje programa putovanja i općih uslova putovanja sa Zakonom o turističkoj djelatnosti, Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i odredbama Pravilnika;

- e. konsultacije sa ciljem potpune укjučenosti i obaviještenosti roditelja o svim ponuđenim sadržajima, posebno u smislu izbora mjesta realizacije i kompletnog aranžmana;
- f. utvrđivanje i upoznavanje sa vremenskim okvirom, odnosno terminima (polazak, dolazak, boravak, povratak);
- g. vremenski okvir odgovornosti nosioca aktivnosti, Agencije i radnika škole uključenih u realizaciju studijske posjete;
- h. prikupljanje podataka o organizaciji, kategorijama i uslovima smještaja, vrsti i kvalitetu vozila za prijevoz učenika, kvalitetu usluge turističkog vodiča i drugih lica koja će tumačiti planirane odgojno-obrazovne sadržaje;
- i. aktivnosti usmjerene na prikupljanje dokumentacije neophodne za putovanje (pasoši, police putničkog i zdravstvenog osiguranja, te razne potvrde i druga dokumentacija za realizaciju turističkog paket/aranžmana);
- j. poduzimanje sigurnosnih mjera i upravljanje rizicima u postupku realizacije oblika odgojno-obrazovnog rada;
- k. ažuriranje pisane dokumentacije koja obuhvata sve pojedinačne akte nastale u postupku obavješćavanja roditelja o ovim oblicima odgojno-obrazovnog rada, te pismene saglasnosti roditelja kojom se prihvaćaju opći uslovi putovanja, program putovanja i daje saglasnost za učešće učenika i
- l. druge obaveze, uvažavajući specifičnost studijskog putovanja.